

Forsøg paa at faa det Udvalg, som havde med Indstillingen af disse Understøttelser at gøre, suppleret blandt andet med et Medlem fra Andelsorganisationerne; men Forsøget strandede paa, at Handelsorganisationerne og da navnlig Grossererorganisationerne modsatte sig et Samarbejde med Repræsentanter for Andelsorganisationerne. Hvis man følger de her foreslaaede Regler, vil baade Andelsorganisationerne og Handels- og Kontormedhjælpernes Organisation samt Handelsskolernes Lærerstand blive repræsenteret i dette Raad. Dette anser jeg for en god Ordning; jeg tror, den vil virke til Held for Handelsskolerne, idet alle Sager af større Betydning for Handelsskolerne skal forelægges dette Raad.

§ 6 indeholder de Regler, efter hvilke Statstilskuddet skal tildeles. Her var det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 2den Valgkreds noget betænkelig ved, at man ikke ønskede at give Tilskud til de private Skoler; men der er jo dog forbeholdt de Skoler, som er i Virksomhed ved denne Lovs Ikrafttræden, Ret til fremdeles at faa Tilskud, naar de i øvrigt opfylder Betingelserne, dog kun medens den nuværende Ejer driver Skolen. Jeg finder, dette er en meget praktisk Foranstaltning; det har nemlig vist sig, at hvor Staten giver Tilskud til Skolevirksomhed, enten det nu er den ene eller den anden Slags, gaar det let saaledes, at de private, som driver disse Skoler, ved Ejerskifte kapitaliserer det Tilskud, Skolen modtager fra Staten og lader det gaa ind i Købesummen, saaledes at man ikke kommer til at støtte Skolevirksomheden, men giver den, som har oprettet Skolen og afhænder den til en anden, en Chance for at opnaa en større Købesum; og det er jo ikke Meningen med Tilskuddet. Det ærede Medlem kom i øvrigt, da han omtalte Fordeelingen til Skolerne, ind paa det uheldige i, at der oprettes en hel Mængde smaa private Skoler. Jeg er enig med det ærede Medlem i, at det Grundbeløb, der skal ydes til Skolerne, sættes nogenlunde rigeligt af Hensyn til de smaa Skoler; men dette maa ikke føre til, at der oprettes en hel Del smaa Skoler i Byer, hvor der er Betingelser for en enkelt større Skole. De smaa Skoler, jeg mener at der bør tages Hensyn til, er dem, der oprettes i de smaa Købstæder og i Stationsbyer, for at Eleverne paa den paagældende Plads kan faa Undervisning i en lokal Skole og ikke skal være henviste til at rejse til andre Byer, hvilket navnlig har

Betydning for Undervisningen af Lærlinge.

Det er en Glæde for mig at se, at man ikke har slaaet fast, at Lærlingeundervisningen skal foregaa i Aftenskoler, men tværtimod har ladet dette Spørgsmaal være fuldstændig aabent; og at man har haft saa god Forstaaelse af, at det bør tilstræbes, at Undervisningen i saa vid Udstrækning som muligt bliver Dagundervisning. Endnu foregaaer den væsentligste Del af Lærlingeundervisningen i Aftenskoler; men hvad enten det nu gælder Dagskoler eller Aftenskoler, er det indlysende, at dersom Eleven skal rejse fra en By til en anden, vil det være vanskeligt at fordele Undervisningen paa enkelte Aftener eller enkelte Dage om Ugen, ligesom Rejserne vil medføre betydelige Udgifter. Derfor er det nødvendigt, at der oprettes Skoler overalt, hvor der er Betingelser for, at de kan eksistere, og derfor bliver der selvfølgelig en Del smaa Skoler. Jeg er enig med det ærede Medlem i, at der bør gives en forholdsvis god Understøttelse; men aabner man Mulighed for Oprettelse af saa mange private Skoler, som der ønskes, ved Udsigten til Understøttelse, faar man nemt det Forhold, at i en stor By, hvor en enkelt Skole godt kunde besørge den Undervisning, som der er Trang til, opstaar der ved Siden af en saadan større Skole en hel Del Konkurrenter, som faar Statstilskud. Et saadant System vil blive langt dyrere for Staten, end naar man har en koncentreret Undervisning. Disse mange smaa Skoler vil heller ikke være i Stand til at skaffe sig de nødvendige Undervisningsmaterialer og de nødvendige Lærerkrafter til en god, tidssvarende Undervisning. Derfor ønsker jeg ikke, at der gives Tilskud til Oprettelse af private Skoler, men at kun Skoler, der enten ejes af en Handelsorganisation eller er selvstændige Institutioner med Støtte fra Handelsorganisationer og Kommuner, kan faa Understøttelse. Derigennem faar man Garanti imod, at man faar Skoler, der alene oprettes af en Mand, for at han kan skaffe sig en Geschæft.

Samtidig foreslaas det, at der gives Lærlingeskolerne Adgang til at oprette foruden de normale Kursus, som der skal være, for at Skolen kan blive anerkendt, forskellige andre Kursus, der eventuelt kan afsluttes med en statskontrolleret Prøve, og hvor der kan undervises i eet eller flere Fag. Det, der har været Opgaven for Kommissionen, har været at skabe et